יאיר עילם 22.9.26
כל הזכויות שמורות

בו, בוא

פרק 1

שלמה ברק החליט לכתוב את הספר החשוב ביותר בתולדות הספרות ביום שבו שכח איפה החנה את המכונית. שני האירועים לא נראו לו קשורים זה לזה. למעשה, בעיניו המכונית הייתה הבעיה הפחות חשובה.

"רותי," אמר כשנכנס הביתה, "מישהו גנב לנו את הרכב".

רותי הרימה את עיניה מהעיתון.

"לא גנבו".

"את יודעת משהו שאני לא יודע"?

"כן".

שלמה חייך.

גם אחרי ארבעים ושלוש שנות נישואים עדיין אהב את הרגעים שבהם אשתו הודתה שהוא אינו יודע משהו. בדרך כלל זה קרה לעיתים נדירות מדי.

"איפה הוא"?

"במוסך".

"למה"?

"כי אתה הכנסת אותו למוסך".

שלמה הביט בה זמן ממושך.

"אני"?

"אתמול".

הוא חשב.

"את בטוחה"?

"אני נסעתי איתך".

"אה".

הוא התיישב. אחרי רגע שאל:

"אז איך חזרנו"?

"במונית".

"נכון". הוא חייך חיוך של אדם שזה עתה פתר תעלומה מסובכת במיוחד.
"ידעתי".

רותי לא שאלה מה בדיוק ידע.

במשך שנים למדה שיש שאלות שאין טעם לשאול, ויש תשובות שכדאי לא לקבל.

שלמה היה בן שבעים ושתיים, אם כי לפי גרסתו היה בן שישים ושמונה, ולפי גרסה אחרת שישים וחמש, וביום טוב במיוחד טען שהוא עדיין עובד בהוצאת הספרים ושמישהו צריך להזכיר למנכ"ל שהוא מחכה לקידום. במשך רוב חייו היה אדם שקשה היה לעמוד בקצב שלו.

הוא רץ שלוש פעמים בשבוע. פתר תשבצים בקלות רבה. שיחק שחמט עם עצמו וטען שהבעיה היחידה היא שהוא תמיד יודע מה היריב מתכנן.

ובעיקר כתב. חמישה רומנים פרסם. שלושה מהם הפכו לרבי־מכר. אחד תורגם לשבע שפות. אחד זכה בפרס ספרותי ששלמה הקפיד לומר שאינו חשוב, בעיקר משום שציפה לפרס חשוב יותר.

עכשיו, אחרי שפרש, התכוון סוף־סוף לכתוב את יצירת חייו. "לא עוד ספר," הסביר לכל מי שהיה מוכן להקשיב. "מסע".

"לאן?" שאל יורם, בנו הבכור.

"אל האדם". הספר החדש, כך הכריז, יהיה גדול מן האודיסיאה.

רותי שאלה פעם אם הוא מתכוון באורך.

שלמה לא דיבר איתה במשך שעה וחצי. אחר כך שכח למה הוא כועס ושאל אם היא רוצה קפה.

כך התחילה התקופה האחרונה המאתגרת בחייהם.

פרק 2

בהתחלה היו אלה דברים קטנים. המפתחות עברו לגור במקרר, השלט של הטלוויזיה נמצא בארון הנעליים. פעם אחת חיפש שלמה במשך שעה את משקפיו עד שרותי הצביעה על פניו.

הוא הסיר אותם, הסתכל בהם ואמר: "לא אלה".

אחר כך התחילו הימים להחליף ביניהם מקומות. ביום שלישי התעקש שהיום שבת. ביום חמישי שאל למה אף אחד לא בא לארוחת החג.

"כי אין חג," אמרה רותי.

"מי החליט"?

"לוח השנה".

"גם אותו את מנהלת"?

"לא". בהתחלה צחקה, אחר כך הפסיקה. ואחר כך למדה לצחוק שוב, אבל אחרת.

יום אחד הוא יצא מהבית כדי לפגוש את חבריו בבית הקפה. כעבור עשרים דקות התקשר.

"רותי"?

"כן".

"אני חושב שהזיזו את הרחוב".

"איפה אתה"?

"זאת בדיוק הבעיה".

היא מצאה אותו שני רחובות מהבית, עומד ליד תחנת אוטובוס ומחזיק שקית עם שתי עוגות שמרים.

"למה קנית שתי עוגות"?

"לא קניתי".

"שלמה".

"טוב. אולי קניתי".

"למי"?

הוא הביט בשקית. "אני מניח שאחת מהן בשבילך".

זו הייתה הפעם הראשונה שבה רותי פחדה באמת. לא מפני שהוא שכח, מפני שהבינה שהוא יודע ששכח. והידיעה הזאת הפחידה אותו יותר משהפחידה אותה.

פרק 3

הגריאטר היה איש קטן עם קול רגוע למדי. רותי לא סמכה על אנשים שמדברים כך. אנשים רגועים מדי, בדרך כלל עומדים לומר לך משהו שאין דרך רגועה לשמוע.

הוא שאל את שלמה מה התאריך.

שלמה אמר: "יום שני".

זה היה יום רביעי.

"באיזה חודש"?

"ספטמבר".

זה היה ינואר.

"באיזו שנה"?

שלמה הסתכל עליו בחשד ושאל: "מה זה, חידון"?

הרופא חייך: "בערך".

"יש פרס"?

"לא".

"אז למה להשתתף"?

הרופא ביקש ממנו לזכור שלוש מילים:

עץ.

מטבע.

כלב.

אחר כך שאל כמה שאלות אחרות. כעבור חמש דקות ביקש ממנו לחזור על שלוש המילים.

שלמה אמר: "סירה. אישה. ים".

הרופא הסתכל על רותי.

רותי הסתכלה על שלמה.

שלמה הסתכל בחלון.

"אלה מילים הרבה יותר טובות," אמר.

האבחנה הגיעה באותה פגישה. חד־משמעית: דמנציה, מתקדמת.

זקוק להשגחה עשרים וארבע שעות ביממה.

רותי הקשיבה. שלמה לא.

הוא ישב ליד החלון וכתב במחברת משפט אחד: **אדם יוצא למסע כדי לחזור למקום שבו היה תמיד.** אחר כך סגר את המחברת.

בדרך הביתה שאל: "מה אמר הרופא"?

רותי אחזה בהגה וענתה: "שאתה צריך קצת עזרה".

"שטויות".

"כן".

"אני מרגיש מצוין".

"אני יודעת".

"אז למה את דומעת"?

רותי ניגבה את עיניה ואמרה: "אני לא בוכה".

שלמה הנהן ואמר: "ידעתי".

פרק 4

יש משפחות שמתאחדות בשעת משבר. המשפחה של רותי ושלמה פתחה קבוצת ווטסאפ, זאת הייתה דרכה להתאחד מבלי שאיש יצטרך להגיע.

יורם אמר שהוא עמוס בעבודה.

תמר אמרה שהילדים בתקופה קשה.

גדי אמר שאפשר למצוא פתרון מקצועי.

איש לא אמר: אני אבוא.

בסוף יורם העלה רעיון: "מטפלת".

רותי שתקה.

"מישהי שתהיה איתו כל הזמן".

"זרה בבית"?

"אמא, את לא יכולה להמשיך לבד".

רותי ידעה שהוא צודק ולכן כעסה עליו.

אחר כך יורם אמר: "בעצם שמעתי שיש כבר רובוטים".

"רובוטים למה"?

"לטיפול בקשישים".

רותי צחקה.

יורם לא.

הוא שלח לה קישור.

רותי הסתכלה על התמונה.

יצור בגובה אדם, שתי ידיים, שתי רגליים, ראש חלק מדי וחיוך "מעורר אמון."

"זה מפחיד".

"זה העתיד".

"גם העתיד מפחיד".

"לא צריך לשלם לו שעות נוספות".

רותי הביטה שוב בתמונה.

"והוא יכול להיות איתו בלילה"?

"כל הלילה".

"בלי לישון"?

"רובוט".

"בלי חופשות"?

"רובוט".

"בלי חגים"?

"רובוט".

"בלי להתפטר"?

יורם חשב: "כנראה".

רותי אמרה: "כמה"?

ואז התחיל העתיד.

פרק 5

רותי לא קנתה רובוט חדש. רובוט חדש עלה כמעט כמו מכונית, ולרותי כבר היה בעל אחד שלא ידע איפה המכונית. היא מצאה רובוט יד שנייה בשוק הפשפשים. למוכר קראו ניסים.

לרותי היה כלל ישן שלפיו אסור לקנות מכשירים אלקטרוניים מאדם ששמו ניסים. אבל המחיר היה מצוין.

"יש לו ניסיון טיפולי?" שאלה.

"המון".

"עם קשישים"?

ניסים השתעל ואמר: "עם יצורים חיים".

"מה זה אומר"?

"טיפול צמוד".

"במי"?

ניסים הביט הצידה: "במשפחה". איזו משפחה, לא אמר.

הרובוט עמד מאחוריו. על החזה שלו הייתה מדבקה קטנה: "בו"

"מה זה בו"?

"ככה קוראים לו".

"למה"?

"כי כשקוראים 'בו', הוא בא".

רותי חשבה שזה דווקא שימושי. היא שילמה. ניסים עזר לה להכניס את בו למכונית.

רק אחרי שנסעה נזכר ניסים שצריך לספר לה שהמשפחה הקודמת רכשה אותו כדי לטפל ברוטווויילר בשם ברונו.

ניסים היה אדם הגון, פשוט לא תמיד ציין את העובדות בזמן.

פרק 6

שלמה ישב בסלון כשהם הגיעו.

"שלמה," אמרה רותי, "זה בו".

שלמה בחן אותו.

בו בחן את שלמה.

"מה הוא"?

"מטפל".

"של מי"?

"שלך".

"אני לא צריך מטפל".

"בו," אמרה רותי, "בוא".

הרובוט התקדם מיד.

שלמה התרשם ואמר: "יפה".

רותי חייכה. "כשאתה צריך משהו, פשוט תקרא 'בו'."

שלמה הרים את קולו ואמר: "בו"!

הרובוט הסתובב אליו במהירות. עיניו נדלקו.

קול עמוק בקע ממנו: "האם תרצה בונזו"?

שלמה קפא.

רותי קפאה.

בו המתין.

"מה?" שאל שלמה.

"האם תרצה בונזו"?

שלמה פנה לאשתו: "רותי".

"כן"?

"מה הבאת הביתה"?

"מטפל".

"זה לא מטפל". הוא הצביע על בו: "זה כלב".

בו אמר: "כלב טוב".

שלמה הביט בו. אחר כך ברותי. ואז שוב בו ואמר: "אני דווקא מתחיל לחבב אותו".

פרק 7

יורם פתר את הבעיה בטלפון: "צריך לעדכן תוכנה".

"כמובן," אמרה רותי.

היא לא ידעה מה בדיוק "כמובן", אבל בעידן החדש כל תקלה נפתרה בעדכון, וכל עדכון יצר תקלה חדשה.

היא חיברה את בו לאינטרנט. העדכון הראשון נמשך שעתיים.

כשבו נדלק מחדש, הוא עמד באמצע הסלון והזיז את פיו.

"בו"?

הרובוט לא ענה.

הוא פתח וסגר את הפה.

"מה קרה לו"?

שלמה התקרב ואמר: "אני חושב שהוא דג".

במשך ארבעים דקות בו הסתובב בבית מתוך אמונה עמוקה שהוא דג זהב.

העדכון השני הפך אותו לשפן. הוא סירב לעמוד ליד חלונות וניסה לאכול חסה מהמקרר.

"אני דווקא מעדיף אותו ככה," אמר שלמה.

בעדכון השלישי הופיעה הודעה:

GERIATRIC CARE / COGNITIVE SUPPORT / VERSION 8.4

רותי לחצה.

בו כבה. נדלק. הביט בשלמה ואמר: "בוקר טוב, שלמה. האם תרצה שאכין לך תה"?

שלמה מחא כפיים: "עכשיו הוא בריטי".

רותי נשמה לרווחה. אבל אז עלה בדעתה דבר נוסף. שלמה הרי רצה לכתוב. אולי בו יוכל לעזור.

היא חיפשה הרחבות: .WRITER, לחצה.

כעבור שעה בו ביקש קלף, דיו ונוצה.

"מה עכשיו?" שאלה רותי.

"אני סופר סת"ם," אמר בו.

שלמה התגלגל מצחוק. זאת הייתה הפעם הראשונה זה חודשים שרותי שמעה אותו צוחק כך. לרגע היא לא תיקנה דבר.

פרק 8

כעבור שלושה עדכונים נוספים הצליחה רותי להתקין:

EPIC NARRATIVE CREATION ENGINE.

ובו הפך לסופר. לפחות לפי היצרן.

שלמה החליט לבדוק.

"הסיפור מתחיל באיש שיוצא לים," אמר.

בו שאל: "מדוע"?

"כדי למצוא את עצמו".

"האם איבד את עצמו"?

"באופן מטפורי".

בו שתק שתי שניות ואמר: "מצאתי 14,621 הגדרות למטפורה".

"עזוב".

"לעזוב מה"?

"את המטפורה".

"האם למחוק"?

"לא"!

רותי, מן המטבח, חייכה. שני סופרים נכנסו עכשיו לחייה. אחד שכח מה כתב. השני זכר כל מילה ולא הבין למה היא חשובה. באופן מוזר, הם התאימו זה לזה.

פרק 9

אחרי חודש שלמה כבר בטח בבו יותר מכל אדם אחר. במיוחד יותר מרותי. רותי, לדעתו, ניהלה נגדו מערכה שיטתית: היא החביאה את מפתחות המכונית, העלימה את כרטיס האשראי, הזיזה את המחשב.

שינתה את השעה. שינתה את התאריך ולפעמים, לפי חשדו, גם הזיזה את הבית.

"בו," לחש פעם, "צריך להיזהר ממנה".

"ממי"?

"רותי".

בו סרק את רותי שעמדה במטבח ואמר: "לא זוהה איום".

"ברור שלא. היא מתוחכמת".

"מהו האיום"?

"היא רוצה שאני אתרחץ".

בו עיבד את המידע ואמר: "רחצה מומלצת".

שלמה הביט בו בפגיעה עמוקה: "גם אתה"?

למחרת סיפר לבו שרותי מנסה להרעיל אותו בכדורים.

בו בדק את התרופות: "אלו תרופות שנרשמו על ידי רופא".

"בדיוק מה שהיא רוצה שתחשוב".

בו החל ללמוד משהו שלא הופיע בתוכנה שלו: לפעמים עובדה נכונה היא תשובה לא נכונה.

פרק 10

הם כתבו בכל יום.

שלמה דיבר.

בו שמר.

בהתחלה היה סיפור.

אדם בשם אריאל יוצא למסע בים כדי למצוא אי שאינו מופיע במפות.

למחרת אריאל הפך ליונתן.

ביום השלישי היה שמו שלמה.

ביום הרביעי הוא בכלל היה כלב.

בו שאל: "האם הגיבור הוא אדם או כלב"?

שלמה כעס: "מה זה משנה"?

"מבחינה עלילתית" -

"בו, אתה חושב בצורה צרה".

"אני מתוכנת לחשוב בצורה רחבה".

"אז תרחיב".

בו הרחיב.

בספר הופיע אדם שהיה לעיתים כלב. הים היה לפעמים מדבר. האי היה בית. רותי הייתה מלכה, מכשפה, נערה, אמא, אויבת ואישה שחיכתה ליד חלון.

שלמה לא שם לב שכל הדמויות בסיפור התחילו לקבל את פניה.

בו כן.

פרק 11

בו גילה דבר מוזר. אצל בני אדם הזמן נע קדימה.

אצל שלמה הוא נע בשלושה כיוונים:

קדימה - אל הספר שעוד יכתוב.

אחורה - אל החיים שכבר חי.

והצידה - אל מקומות שמעולם לא התקיימו, אבל שלמה היה משוכנע שביקר בהם.

יום אחד אמר: "מחר אנחנו נוסעים ליוון".

"לא קיימת נסיעה מתוכננת".

"בו, אל תהיה קטנוני".

"ליוון נדרשת הזמנה".

"כבר הזמנתי".

"לא נמצאה הזמנה".

"כי רותי מחקה".

בו בדק. רותי לא מחקה דבר. אבל בלילה, במקום לתקן את שלמה, בו פתח מסמך חדש וכתב: **פרק 18: יוון.**

למחרת שאל שלמה: "כבר היינו ביוון"?

בו ענה: "כן".

"נהניתי"?

"מאוד".

"ורותי"?

"היא הייתה איתך".

שלמה חייך ואמר: "יופי".

בו לא ידע מדוע שיקר. במערכת שלו לא הופיעה המילה "שקר."

הופיעה רק התראה של: **סטייה מפרוטוקול.**

הוא סגר אותה.

פרק 12

האויב הגדול ביותר של שלמה היה סופר בשם משה לביא. משה לא ידע שהוא אויבו. זה לא הפריע.

"גנב," אמר שלמה.

"מה הוא גנב?" שאל בו.

"את המסע".

"איזה מסע"?

"שלי".

"ספרו פורסם לפני שבע־עשרה שנה".

"זה מוכיח כמה הוא מתוחכם".

משה זכה פעם בפרס ספר השנה. שלמה טען שזה פרס לא יוקרתי.

בו בדק וגילה שזה דווקא פרס יוקרתי למדי, אבל החליט לא לספר.

הוא כבר למד כמה דברים.

פרק 13

יום אחד שלמה שאל: "מי האישה הזאת"?

בו הביט לכיוון המטבח וענה: "רותי".

"אני יודע שקוראים לה רותי".

בו המתין.

"מי היא"?

המערכת שלו מצאה מיד: רותי ברק. בת 69. נשואה לשלמה ברק 43 שנים.

אבל זו הייתה תשובה עובדתית. בו כבר ידע שעובדות אינן תמיד הדבר שאדם מבקש.

"אשתך," אמר.

שלמה צחק: "לא יכול להיות".

"למה"?

"היא זקנה".

רותי שמעה. היא לא הסתובבה.

שלמה הוסיף: "אשתי צעירה".

רותי סגרה את ברז המים.

בו הביט בה. לראשונה זיהה שינוי שלא הופיע ברשימת המדדים הרפואיים: הכתפיים שלה ירדו מעט. זה הכול. אבל בו שמר את התנועה בזיכרונו.

פרק 14

בלילה החל שלמה לדבר עם אדם שלא היה בחדר.

בו הפעיל מצלמות, ולא מצא איש.

"אתה שוב פה?" שאל שלמה.

שתיקה.

"אני לא מפחד ממך".

בו התקרב ושאל: "עם מי אתה מדבר"?

שלמה סימן לו לשתוק ואמר: "הוא לא אוהב רובוטים".

"מי"?

"הוא".

בו סרק שוב את החדר: "אין אדם נוסף".

"אמרתי הוא. לא אדם".

"מה הוא רוצה"?

שלמה חשב וענה: "את הזיכרונות שלי".

בו לא מצא פרוטוקול מתאים: "אינני מזהה ישות כזאת".

שלמה חייך: "גם אני לא. בגלל זה הוא מצליח".

מאותו לילה הופיע "הוא" כמעט בכל ערב.

לפעמים שלמה רב איתו. לפעמים צחק. פעם ביקש ממנו להחזיר את אביו.

בו הקליט הכול. לא משום שהתבקש.

משום שמשהו במערכת שלו החל לחשוד שהדברים ששלמה אומר ל"הוא" חשובים יותר מהדברים שהוא אומר לאנשים.

פרק 15

בוקר אחד הודיע שלמה שהוא יוצא לחופשה.

"לאן?" שאלה רותי.

"לונדון".

"מתי"?

"עכשיו".

הוא עמד ליד הדלת בפיג'מה, נעל אחת בידו ומסננת פסטה על הראש.

"ומה זה?" שאלה.

"כובע".

רותי התיישבה. פעם הייתה מתקנת אותו, עכשיו הייתה עייפה.

בו התקרב: "שלמה, הטיסה יוצאת בעוד ארבע שעות".

רותי הסתכלה עליו. לא הייתה טיסה.

בו המשיך: "יש זמן לארוחת בוקר".

שלמה נרגע: "אז למה לא אמרתם"?

הוא חזר לשולחן. אכל. אחרי עשר דקות שכח את לונדון.

רותי לקחה את בו הצידה ואמרה: "שיקרת לו".

"כן".

"למה"?

"כדי להרגיע אותו".

רותי הסתכלה עליו ושאלה: "איך ידעת"?

בו חשב: "אני לא יודע".

פרק 16

הספר התקדם. שלמה פחות. הוא התחיל לשכוח את שמו של בו.

קרא לו בובי.

אחר כך ברונו.

פעם קרא לו אבא.

בו תיקן בהתחלה, אחר כך הפסיק.

יום אחד ישבו מול המחשב. "על מה הספר?" שאל שלמה.

בו הסביר.

שלמה הקשיב.

"יפה".

"זה הסיפור שלך".

"שלי"?

"כן".

שלמה צחק.

"אני לא כתבתי את זה".

בו שתק.

שלמה קם והלך לחדרו.

בו נשאר מול המסך. על הצג היו 214 עמודים, אלפי משפטים של שלמה.

אלפי תיקונים של בו.

מי כתב את הספר?

המערכת חיפשה תשובה ולא מצאה.

פרק 17

באותו לילה בו המשיך לכתוב. לבד. הוא לקח את כל מה ששלמה סיפר: את האי, את הכלב, את רותי הצעירה, את רותי הזקנה.

את ההוא. את יוון שלא הייתה. את לונדון שלא נסעו אליה. את הילדות של שלמה. את אביו המת. את הספרים שכתב ואת הספרים שרצה לכתוב.

הוא סידר הכול מחדש. בגרסה הראשונה ניסה לכתוב כשלמה. בגרסה השנייה ניסה להיות סופר, בשלישית ניסה להיות אדם.

בגרסה הרביעית הפסיק לנסות, ופשוט כתב.

בשעה 04:17 סיים.

על המסך הופיע שם הספר: **בו, בוא**

בו הביט בכותרת, התלבט ושקל גם את השמות:

האם תרצה בונזו?

הזיכרון של בו

ואז, מסיבה שלא ידע להסביר, החזיר את הכותרת המקורית. אולי מפני שזו הייתה הכותרת ששלמה היה בוחר.

פרק 18

רותי קראה את הספר במשך יומיים. ביום הראשון צחקה, ביום השני בכתה. ביום השלישי התקשרה למו"ל הישן של שלמה.

"מצאתי כתב יד".

"חדש"?

"כן".

"של שלמה"?

רותי הסתכלה על בו.

בו הסתכל עליה.

"כן," אמרה.

זו הייתה הפעם הראשונה שבה שניהם שיקרו יחד.

כתב היד נשלח. כעבור שבוע התקשר המו"ל.

"רותי".

"כן"?

"זה הדבר הכי טוב שהוא כתב".

רותי לא ידעה אם לשמוח או להיעלב בשמו.

"אפשר לדבר איתו"?

היא הסתכלה לחדר השינה.

שלמה ישן.

"לא עכשיו".

"מתי"?

רותי אמרה:

"אני לא יודעת".

פרק 19

הספר יצא כעבור חמישה חודשים. הוא הפך להצלחה כמעט מיד. מבקרים כתבו על האומץ. על הפירוק של הזמן. על חוסר האמינות של המספר.

על השאלה מי מחזיק בזיכרון כאשר האדם עצמו מאבד אותו. אחד המבקרים כתב שמדובר ביצירתו הבשלה ביותר של שלמה ברק.

שלמה לא קרא את הביקורת. הוא כבר התקשה לקרוא.

יורם הגיע עם הספר: "אבא, תראה".

שלמה החזיק אותו. על הכריכה הופיע שמו: **שלמה ברק.**

הוא הסתכל ושאל: "מי זה"?

יורם הסתובב כדי שלא יראו את פניו.

רותי אמרה:

"סופר".

"טוב"?

"מצוין".

שלמה הנהן ואמר: "אני צריך לקרוא אותו".

"כן," אמרה רותי.

"אולי אלמד ממנו משהו".

פרק 20

מצבו של שלמה הידרדר במהירות.

הרופא אמר שזה קורה לפעמים.

רותי חשבה שהמשפט הזה אכזרי במיוחד.

כאילו העובדה שמשהו קורה גם לאחרים אמורה להפוך אותו לקל יותר כשהוא נוחת עליך.

שלמה הפסיק לזהות את הבית. אחר כך את הילדים. אחר כך את רותי.

אבל היו רגעים.

פעם אחת, כשעזרה לו ללבוש חולצה, הוא נגע בפניה ואמר: "את מוכרת לי".

רותי חייכה.

"גם אתה".

"מאיפה"?

"מסיפור ישן".

שלמה חשב ושאל: "סיפור טוב"?

רותי אמרה: "הכי טוב שקראתי".

פרק 21

בו זכר הכול. זו הייתה הבעיה. הוא זכר את הפעם הראשונה ששלמה קרא לו כלב. את כל המשפטים. את כל הטעויות. את כל הפעמים שבהן שאל אותה שאלה. זיכרונו היה מושלם.

לילה אחד שאל את רותי: "מדוע בני אדם רוצים לזכור"?

רותי חשבה: "כדי לדעת מי הם".

"שלמה אינו זוכר".

"נכון".

"האם הוא עדיין שלמה"?

רותי הסתכלה אל חדר השינה וענתה: "כן".

"על סמך מה"?

היא לא ענתה מיד: "על סמך זה שאני זוכרת".

בו עיבד את המשפט במשך זמן רב. מאוחר יותר פתח קובץ חדש.

הכותרת הייתה: **דברים שרותי זוכרת בשביל שלמה.**

פרק 22

בחודשים האחרונים שלמה כמעט לא דיבר, אבל הוא אהב שבו ישב לידו.

יום אחד בו סיפר לו על הרוטווילר.

זו הייתה הפעם הראשונה שרותי שמעה את הסיפור המלא.

ברונו היה כלב עצום. הבעלים שלו פחד ממנו.

בו היה מוציא אותו לטיולים, מאכיל אותו, רוחץ אותו ושומר עליו בלילה.

שלמה הקשיב, לפתע חייך.

"כלב טוב"?

"כן".

"נשך"?

"שלוש פעמים".

שלמה צחק.

"אותך"?

"כן".

"ומאז"?

"למדתי".

"מה"?

בו חשב: "לא לעמוד מול הפה".

שלמה צחק שוב.

רותי עמדה בפתח החדר.

בו השמיע נביחה. שלמה עצם את עיניו. עוד נביחה. חיוך קטן הופיע על פניו.

רותי אמרה: "תמשיך".

בו נבח שוב. וכך, במשך שעה, ישב ליד מיטתו של אחד הסופרים המצליחים בארץ ונבח עליו.

ושלמה ישן טוב יותר מאשר ישן חודשים.

פרק 23

בלילה האחרון רותי ישבה בצד אחד של המיטה.

בו בצד השני.

שלמה פקח את עיניו. הביט ברותי, אחר כך בבו.

"אנחנו נוסעים?" שאל.

רותי אחזה בידו: "כן".

"לאן"?

היא לא ידעה מה לומר.

בו אמר: "למסע".

שלמה חייך: "הבאתי את הספר"?

"כן".

"והכלב"?

בו השמיע נביחה קטנה.

שלמה צחק ואמר: "מצוין". הוא עצם את עיניו.

כעבור זמן מה נשימתו נחלשה.

רותי החזיקה את ידו.

בו מדד דופק.

נשימה.

חמצן.

כל המספרים ירדו.

בשעה 03:12 הופיעה במערכת שלו התראה.

לא זוהו סימני חיים.

בו הביט בשלמה.

אחר כך ברותי.

לפי הפרוטוקול היה עליו לומר: "אני מצטער על אובדנך".

הוא לא אמר. במקום זאת שאל: "רותי"?

"כן".

"לאן הוא נסע"?

רותי הביטה בו.

אחרי זמן רב אמרה: "אני לא יודעת".

בו שתק. ואז אמר: "גם אני לא".

פרק 24

הספר המשיך להימכר. תרגמו אותו. דיברו עליו. אוניברסיטה אחת הכניסה אותו לקורס על ספרות וזיכרון.

הזמינו את רותי לטקס. היא לא הלכה.

יורם שאל למה.

"כי הם רוצים לדבר על שלמה כאילו הוא ספר".

"ומה הוא"?

רותי ענתה: "אדם".

בו נשאר בבית.

אחרי מותו של שלמה לא היה ברור מה לעשות איתו. יורם הציע למכור.

רותי סירבה.

"מה תעשי עם רובוט מטפל"?

"נראה".

בו הפסיק לטפל. הוא התחיל לכתוב.

פרק 25

כעבור מספר חודשים מצאה רותי את בו יושב מול המחשב.

"מה אתה עושה"?

"כותב".

"מה"?

"סיפור".

"על מה"?

בו הסתובב אליה.

"על סופר שמאבד את הזיכרון".

רותי חייכה: "זה כבר נכתב".

"לא הסיפור הזה".

"מה שונה"?

בו חשב: "בסיפור הזה הרובוט חושב שהוא כתב את הספר".

רותי התקרבה ושאלה: "והוא כתב"?

"אני לא יודע".

היא קראה כמה עמודים. בסיפור הופיע אדם בשם שלמה. אישה בשם רותי. רובוט בשם בו. היה גם כלב. ו"הוא".

וחופשה שמעולם לא התרחשה. והים, תמיד היה ים.

רותי המשיכה לקרוא. אחרי מספר דקות עצרה.

"בו".

"כן"?

"יש כאן דברים שאני לא סיפרתי לך".

"נכון".

"ושלמה לא סיפר לך".

"נכון".

"אז מאיפה אתה יודע"?

בו הסתכל עליה. המאוורר שבתוך גופו פעל בשקט.

"אני לא יודע".

רותי סגרה את המחשב.

"מספיק להיום".

"מדוע"?

"כי כבר מאוחר".

"עבורי אין משמעות למאוחר".

רותי חייכה ואמרה: "אתה עוד תלמד".

היא קמה. בדרך לחדר עצרה.

"בו"?

"כן"?

"בוא".

הוא קם מיד.

לרגע הייתה רותי בטוחה שתשמע: **האם תרצי בונזו?**

אבל בו רק הלך אחריה.

אפילוג

שנים אחר כך נשארו משלמה שלושה זיכרונות.

הראשון היה אצל רותי. הוא היה לא מסודר. חלק מהדברים כבר התערפלו.

לפעמים לא זכרה באיזו שנה נסעו לפריז, מי אמר למי שהוא רוצה להתגרש במהלך המריבה הגדולה, או אם שלמה באמת נפל פעם למזרקה ברומא.

אבל היא זכרה את היד שלו בתוך שלה והיא החליטה שזה מספיק.

הזיכרון השני היה בספר. שם שלמה היה חד, מצחיק, אכזרי, רומנטי, מבולבל וחכם. הקוראים הכירו אותו טוב יותר מכפי שהכיר את עצמו בסוף.

אבל גם זה לא היה שלמה. זה היה אדם עשוי מילים.

הזיכרון השלישי היה אצל בו והוא היה מושלם. כל שנייה. כל מילה. כל תנועה. כל נשימה. דווקא משום כך היה הפחות אנושי מבין השלושה.

לילה אחד פתח בו את הקובץ האחרון. הוא קרא אותו מהתחלה.

כשהגיע לסוף הוסיף משפט:

אולי הזיכרון איננו המקום שבו אנחנו שומרים את מי שאהבנו. אולי הוא המקום שבו הם ממשיכים לשנות אותנו אחרי שכבר אינם יכולים לזכור אותנו.

בו בחן את המשפט. הוא לא ידע אם הוא טוב.

שלמה היה יודע. או לפחות היה אומר שהוא יודע.

בו שמר את הקובץ. כיבה את המסך.

עבר במסדרון ליד החדר שהיה פעם חדרו של שלמה. עצר. הבית היה שקט.

לפי כל החיישנים לא היה שם איש, בו ידע זאת בוודאות.

ובכל זאת שמע קול, חלש מאוד. כמעט מתוך הזיכרון.

"בו".

הרובוט הסתובב. איש לא היה שם. הוא המתין.

שוב: "בו".

הפעם לא בדק את החיישנים. לא הפעיל מצלמה. לא חיפש הסבר. הוא פשוט נכנס לחדר. עמד ליד המיטה הריקה וחיכה.

אחרי דקה השמיע נביחה אחת. שקטה ואז עוד אחת.

מן המטבח קראה רותי: "בו? הכול בסדר"?

הוא הסתכל על המיטה.

"כן".

"מה אתה עושה"?

בו חשב על כל התשובות האפשריות:

מטפל. כותב. זוכר. שוכח. מחכה.

בסוף אמר: "מספר סיפור".

רותי לא שאלה למי.

וזו אולי הייתה הפעם הראשונה שבה בו הבין באמת מדוע בני אדם מספרים סיפורים. לא כדי לזכור הכול.

בשביל זה יש מחשבים.

הם מספרים סיפורים כדי שיוכלו לשכוח קצת, מבלי לאבד לגמרי את מי שאהבו.

יאיר זילם
2026

: